

BIOENERGI ER IKKE GRØN

Fakta om EU og Danmarks voldsomt voksende forbrug af bioenergi
- på bekostning af natur, klima og lokalbefolkninger

Grøn omstilling?

Skovrydning

CO₂-neutralitet?

Land grabbing

Stigende forbrug

Paradoksale EU-mål

Vedvarende energi?

EU og Danmarks mest anvendte “vedvarende energi”

Størstedelen af Europa og Danmarks såkaldte vedvarende energi er fra bioenergi. Men bioenergi kræver kolossale landarealer og truer derfor menneskers levegrundlag, smålandbrug og naturarealer - områder der huser verdens truede arter og modvirker klimaforandringer. Den “grønne omstilling” bygger altså på stigende forbrug af bioenergi, der hverken kan kaldes CO₂-neutral, vedvarende eller bæredygtig. En fjerdedel af Danmarks energiforbrug er “vedvarende” - og heraf udgør bioenergi næsten trefjerdedele. Det svarer til ca. en femtedel af Danmarks samlede energiforbrug. Danmark er det land i verden, der bruger mest bioenergi per indbygger, når man ser bort fra lande, der selv har store skovarealer.

Hvad er bioenergi?

Bioenergi er energi produceret via afbrænding af biologisk materiale. Det kan være halm, skovflis, brænde, træpiller, træaffald, biogas og biobrændstoffer (biodiesel og bioethanol). Træflis og træpiller fremstilles af toppe og grene af fældede træer, udtyndingstræer eller hele træer samt træaffald fra industrien. Biodiesel fremstilles bl.a. af raps og palmeolie. Bioethanol kan f.eks. fremstilles af korn eller sukkerrør.

Bioenergi er ikke CO₂-neutral

Både FN og EU klassificerer bioenergi som CO₂-neutral, og derved undgår energiselskaberne at betale CO₂-afgift, når de brænder biomasse af i stedet for fossile brændstoffer. Men i virkeligheden er bioenergi til stor skade for klimaet. Danmarks Statistik slår fast, at det fremstår som om Danmark i perioden 1990-2013 har haft et fald på 21 procent i den samlede udledning af drivhusgasser. Men samtidig påpeges følgende:

„Medregner man udslip fra biomasse, som ifølge de gældende principper i FN's klimapanel anses for at være CO₂-neutralt, udgjorde reduktionen i udslip af drivhusgasser knap 5 pct.“

Danmarks Statistik 2015

FN's regler drejer sig bl.a. om at hvert land kun skal opgive CO₂-udledning inden for landets grænser. Så når Danmark importerer bioenergi medregnes ikke de konsekvenser, det har haft for det land hvor produktionen er fundet sted.

Politikere og andre klapper ellers sig selv på skulderen og taler om, at Danmark er foregangsland. Da Energi-, Forsynings- og Klimaminister Lars Christian Lilleholt også anser bioenergi som CO₂-neutral, påstår han fejlagtigt, at vi når målet om en reduktion af udledningen af drivhusgasser på 40 procent i 2020 i forhold til 1990.

Øget import fra det globale syd

Et enormt antal beslaglæggelser af jord i det globale syd de senere år er sket for at etablere skovbrug (se Land Matrix www.landmatrix.org). Ifølge officielle definitioner dækker det både over skovhugst i skove og plantager. FN-organisationen FAO har estimeret, at omfanget af plantager er blevet øget med 48 pct. på verdensplan mellem 1990 og 2010, hhv. 67 pct. i Sydamerika og 32 pct. i Afrika.

EU's 2020-mål fremmer bioenergi

EU vil med 2020-målene for klima og energi samt Direktivet for Vedvarende Energi øge anvendelsen af energiformer, som EU klassificerer som vedvarende, til 20 procent. EU-landene lægger op til at over halvdelen skal komme fra bioenergi.

Europas landfodaftryk stiger

Forbruget af bioenergi forventes at blive fordoblet frem mod 2030, hvilket betyder, at EU vil skulle beslaglægge et land- og skovareal på størrelse med Sverige og Polen tilsammen for at dække sit behov for bioenergi. EU's samlede forbrug af landareal – "landfodaftryk" – er beregnet til at være 1,5 gange Europas areal og inden for EU er 80 procent af landarealet allerede anvendt (især til landbrug, bebyggelse og infrastruktur). Konsekvensen af EU's øgede forbrug af bioenergi er, at naturarealer og skove inddrages i stigende omfang og landbrugsjord dyrkes mere intensivt, så mindre CO₂ lagres og arter trues yderligere.

Voldsomt stigende forbrug af bioenergi i Danmark

På basis af forskellige fremtidsscenarier peger Energistyrelsen på, at vi risikerer en markant yderligere stigning i anvendelsen af bioenergi frem til 2050 på mellem 51,5 og 430 procent. Det er derfor mere relevant end nogensinde at diskutere bioenergis berettigelse.

Palmeolie – et skræmmeeksempel

Palmeolie importeres til EU og udnyttes i stigende grad til bioenergi, men også i øget omfang i fødevarer i takt med, at Europa anvender mere af sin egen olie som bioenergi. 90 procent af palmeolien kommer fra Indonesien og Malaysia, og de miljømæssige og sociale konsekvenser her er veldokumenterede. Udover at mennesker fordrives og arter trues er skovrydning en af de største årsager til udledning af drivhusgasser. En af verdens største miljøkatastrofer finder sted i Indonesien, hvor ca. 200.000 hektar regnskov per september 2015 var blevet slugt af flammer, for at man kunne udvide plantager. Tusindvis af mennesker og dyr er blevet drevet på flugt af ilden og røgen, der udgør et helbreds-mæssigt problem for millioner i Sydøstasien. Mange undersøgelser viser, at palmeolie- og papirfirmaer står bag, og ledere af nogle af firmaerne er blevet anholdt. Alligevel planlægger den indonesiske regering at fordoble arealet med oliepalmeplantager til omkring 28 mio. ha frem mod 2020. Hvis vi skal stoppe problemet må EU's mål for bioenergi nedsættes og vores forbrug af palmeolie i mad nedsættes. Samtidig må de massive investeringer i biomasse til energi fra Indonesien og andre lande bremses.

Vores natur er under voldsomt pres

„Dyr og planter forsvinder lige nu med en intensitet næsten 1.000 gange større end normalt. Et niveau for massedød, man ikke har set siden dinosaurerne døde.”

Professor Carsten Rahbek
og Rasmus Ejrnæs,
Politiken den 16. juni 2010

Bioenergi bør ikke anses som CO₂-neutral og vedvarende energikilde, og der bør ikke gives statsstøtte til produktion af bioenergi. Danmark er ikke et foregangsland i forhold til grøn omstilling – selv om det er hvad politikerne praler af.

Hvad du kan gøre

Oplyse andre om, at bioenergi ikke er i orden, f.eks. ved at dele viden fra NOAH's uddybende bioenergirapport, dele kritiske artikler om bioenergi på de sociale medier eller være aktiv i NOAH.

Boykotte produkter med palmeolie og skifte til banker og pensionselskaber, der ikke investerer i bioenergi.

Skære ned på dit samlede forbrug og støtte op omkring reel vedvarende energi baseret på sol og vind.

STØTTET AF
EUROPA
nævnet

 miljø- og
energifonden

 NOAH
Friends of the Earth Denmark

Tekst Bente Hessellund, Inger Vedel og Natalia Lehmann, december 2015, NOAH
Billeder Victor Barro (Friends of the Earth Spain) og Anouk van Baalen (Milieudefensie Friends of the Earth Netherlands), 2015
Layout Rasmus Lind Greiner, lindgreiner.dk